بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާގެ ނަންބަރު: 2015/HC-A/277
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:
  - * ނަން: ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު
  - * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ލ.ގަން.ތުނޑި، [illegible]
  - * އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A150061
  - * ވަގުތީ އެޑްރެސް: ލ.ގަން.ތުނޑި، [illegible]
- އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް: ދިވެހި ދައުލަތު (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް)
- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 23 ނޮވެންބަރު 2015 * ނިމުނު ތާރީޚު: 08 ޖޫން 2017
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާގެ ނަންބަރު: 632/Cr-C/2012
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: މަނާކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ވިޔަފާރިކުރުމަށްޓަކައި އަތުގައި ބެހެއްޓުން
- ޙުކުމްކުރި ތާރީޚު: 18 ސެޕްޓެމްބަރު 2012 * ނިމުނު ތާރީޚު: 06 މޭ 2015
- ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
  ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު، ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޝީދު އިބްރާހީމް، ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 632/Cr-C/2012 ޤަޟިއްޔާ [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ، [illegible]/[illegible]، ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ ފަރާތުން އެޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން ބެލި ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުކުރީ ދައުލަތުގެ ނަމުގައި ދަޢުވާކުރާ (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް) އެވެ.

- **ދައުވާކުރެވުނު ތުހުމަތު:**

1- **01**- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 632/Cr-C/2012 ޤަޟިއްޔާއަކީ، [illegible]، [illegible]/ އަޙްމަދު ޙަނީފާއި [illegible]، [illegible] /ޢަބްދުﷲ ސަޢީދާއި [illegible]، [illegible]/ [illegible] [illegible]، 15 ނޮވެމްބަރު 2010 ދުވަހުގެ 12:30 އަށްވުރެކުރިން، [illegible] [illegible] [illegible] ފުލުހުންނަށް މަސްތުވާތަކެތި [illegible] މަޢުލޫމާތު ލިބިގެން ފުލުހުން އެސަރަހައްދު ބަލަމުން ދިޔައިރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 01 [illegible] [illegible] ޕްލާސްޓިކު ބަރުދަނުގައި 13-2498 ގްރާމް ޑައިއެސިޓައިލްމޯފީންއާއި 1-5369 ގްރާމް ކެނަބިނޯލް ހުރިކަން އެތަކެތީގެ ތަޙުލީލު ރިޕޯޓުން ދައްކާތީއާއި، [illegible] [illegible] 01 ސެލޮފޭން ކޮތަޅުގައި 0-0691 ގްރާމް ޑައިއެސިޓައިލްމޯފީންއާއި 0-0172 ގްރާމް ކެނަބިނޯލް ހުރިކަން އެތަކެތީގެ ތަޙުލީލު ރިޕޯޓުން ދައްކާތީއާއި، [illegible] [illegible] 04 ނަންބަރު ފިލްޓަރުގައި 0-0471 ގްރާމް ޑައިއެސިޓައިލްމޯފީންއާއި 0-0172 ގްރާމް ކެނަބިނޯލް ހުރިކަން އެތަކެތީގެ ތަޙުލީލު ރިޕޯޓުން ދައްކާތީއާއި، [illegible] [illegible] 04 ނަންބަރު ފިލްޓަރުގައި 0-0471 ގްރާމް ޑައިއެސިޓައިލްމޯފީން/ހެރޮއިންއާއި 0-0489 ގްރާމް 06 އެސިޓައިލްމޯފީން ހުރިކަން އެތަކެތީގެ ތަޙުލީލު ރިޕޯޓުން ދައްކާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/77 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ

ހަވާލާދީ މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން އަޙްމަދު ރަޝީދާއި ޢަބްދުﷲ ސަޢީދާއި، މުހުސިން ފާސާގެ މައްޗަށް [illegible] މަސްތުވާ އެއްޗެއް ވިޔަފާރިކުރުމަށްޓަކައި އަތުގައި ބެހެއްޓުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާކުރުމުން [illegible] [illegible] [illegible]

ހ. ޝަރީޢަތް ނިންމާފައިވަނީ [illegible]، ދައުލަތުން [illegible]، ދިރިއުޅޭ/ އަޙްމަދު ރަޝީދާއި [illegible]، [illegible] / ޢަބްދުﷲ ސަޢީދާއި [illegible]، [illegible]/ މުހުސިން ފާސާގެ [illegible] މަސްތުވާ އެއްޗެއް ވިޔަފާރިކުރުމަށްޓަކައި އަތުގައި ބެހެއްޓުމުގެ ކުށުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، އަޙްމަދު ރަޝީދާއި ޢަބްދުﷲ ސަޢީދާއި މުހުސިން ފާސާ، 15 ނޮވެމްބަރު 2010 ދުވަހުގެ 12:30 [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 01 ސެލޮފޭން ކޮތަޅު، 04 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އަޙްމަދު ރަޝީދު، ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު، މުހުސިން ފާސާ [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 01 ސެލޮފޭން ކޮތަޅު، 04 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] 15-1376 [illegible] [illegible] [illegible] ހުރިކަން [illegible]، ހެކިންގެ ހެކިބަހުން [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/77 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު ރަޝީދު، ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު، މުހުސިން ފާސާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ހ) ގެ ދަށުން [illegible]/ ދިރިއުޅޭ، އަޙްމަދު ރަޝީދު [illegible] / [illegible]،

ޢަބްދުﷲ ސަޢީދާއި، ލ.ގަން.ދުވަރުގެ/ އަލިރީވާ، ހަމްދާންގެ ދޫސް އާދަމް ދޮންމަނިކު މުޙައްމަދު ޖަވާދަށްވުރެން ޙުކުމްކުރުމަށް ނިންމީއެވެ." ކުރިއަށްދާ ގޮތުން ސާބިތުވެއެވެ ހިތުން ބަލާ ކަނޑައަޅުއްވައި ޤަރާރު ކުރެއްވިއެވެ.

02- މިކަމާ ބެހޭގޮތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 632/Cr-C/2012 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރެވުނު ތަޙުޤީޤުން، އިސްތިއުނާފް ހުށަހަޅާފައިވާ ސަބަބުތަކާ ބެހޭގޮތުން މަޖިލީހުގެ ވަކީލް ބުނެފައިވާ ގޮތުން ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުގެ ކަންކަމުގެ 05 (ފަހެއް) ނުކުތާ ފާހަގަކުރެވެން އޮތް ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އެއީ ތިރީގައި:-

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާއާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/206 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ގޮތުގައި ޖިނާއީ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރަން ދިފާޢުކުރާފަރާތުގެ ކުރިމަތީގައި ކުށްކުރިކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ބަރުދަން ދަޢުވާކުރާފަރާތުގެ މައްޗަށް އޮތް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުން، އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއް ލިބުމުގެ ޙައްޤު ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ސާބިތުކޮށްދީފައިވާކަމަށް ޢަމަލުކޮށްދީފައިވާކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށް ދީފައެވެ.
- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2008/HC-A/171 ޤަޟިއްޔާ އަދި 2013/HC-A/276 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ޝަރީޢަތްތަކުގައި ހެކިބަހަށް ބަރޯސާވެފައި ދޮގު އިސްބާތު ކުރުމަށް ކުރި ސާބިތުކޮށްދީފައިވާކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށްދީފައެވެ.
- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/77 ގެ 18 ވަނަ މާއްދާއާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/31 ޤަޟިއްޔާގެ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި 2 ވަނަ ނުކުތާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ މުޢާމަލާ ކުރުމުގެ އިސްބާތު ކުރިއްޔާ ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ކުރި ސާބިތުކޮށްދީފައިވާކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށްދީފައެވެ.
- ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/24 ޤަޟިއްޔާއާއި ޖިނާއީ އަދަބުދިނުމުގެ މުސްތަޤިއްލުކަމުގެ ޤާނޫނުގެ 141 ވަނަ މާއްދާގައި ހިމެނޭ ނުކުތާ

މަސްތުވާއެއްޗެއް އަތުން ފެނުންކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

- ފަސްވަނަ ނުކުތާއަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2009/HC-A/265, 2009/HC-A/212, 2008/HC-A/202 ޤަޟިއްޔާތަކުގައި މަސްތުވާ އެއްޗެއް އަތުން ފެނުންކަމަށް ބަލާނެ ޤާނޫނީ ހަމަތަކަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

03- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 632/Cr-C/2012 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރެއްވި އަބްދުﷲ ޝަރީފުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ، އެނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބެލުމަށްފަހު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ށ) ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 632/Cr-C/2012 ޤަޟިއްޔާގައި ދައުލަތުން ޤާނޫން ނަންބަރު 17/77 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު)ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ [illegible] (ރ) ދަށުން އަބްދުﷲ ޝަރީފުގެ [illegible] މަސްތުވާތަކެތި [illegible] ކ.މާލެ، [illegible] ކ.މާލެ، [illegible]/އަބްދުﷲ ޝަރީފާއި ކ.މާލެ، [illegible] 15 ނޮވެމްބަރު 2010 ވާ ދުވަހުގެ 12:30 އެހާއިރު [illegible] ކ.މާލެ [illegible] މަސްތުވާތަކެތި [illegible] 01 [illegible] 13.2498 ގްރާމް [illegible] 1.5369 [illegible] 01 [illegible] 0.0691 ގްރާމް [illegible] 0.0172 ގްރާމް [illegible]

[illegible] 04 [illegible] [illegible] 0.0471 [illegible] [illegible] [illegible] 0.0172 [illegible] [illegible]
[illegible] 0.0471 [illegible] [illegible] 04 [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 06 [illegible] 0.0489 [illegible]/[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ށ) ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]/ [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2645 [illegible]، [illegible]، [illegible]/ [illegible] [illegible]، ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-3359) [illegible]، [illegible]، [illegible]/ [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-2852) [illegible]، [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4060) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

މި [illegible]/ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުއާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] 01 [illegible] [illegible]، 01 [illegible] [illegible]، 04 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

ކޮންސްޓެބަލް އިސްމާޢީލް ނިޒާމް އާއި ކޮންސްޓެބަލް އަޙްމަދު އާތިފްގެ ހެކިބަހަށް ބަލާއިރު މި މައްސަލައިގެ މައުލޫމާތު [illegible] ލިބުނީ [illegible] ފުލުހުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަތިމަރަދޫ [illegible] މަގުގެ [illegible] [illegible] ސަރަހައްދުގައި މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާ [illegible] [illegible] [illegible] މައުލޫމާތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ސަރަހައްދުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ސަރަހައްދުން [illegible] [illegible] [illegible]، 04 [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ސަރަހައްދުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

މިހެންކަމުން މިމައްސަލާގެ ހެކިބަހަށް ބަލާއިރު، [illegible] ހެކިބަހެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގެ ހެކިބަސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 2008/HC-A/171 މައްސަލައާއި ނަންބަރު 2013/HC-A/276 [illegible] މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ނ) ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 632/Cr-C/2012 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ޙުކުމުގެ [illegible] [illegible] ނުކުތާތަކުގެ 11 ވަނަ އަދި 12 ވަނަ ނަންބަރުގައި [illegible] [illegible] 15 ޑިސެމްބަރު 2009 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible] އަދި މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] 15 ޑިސެމްބަރު 2010 ގައި ކަން [illegible] [illegible] [illegible].

(ހ) މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ލ.ގަން ތުނޑި ސަރަހައްދުން ފެނިފައިވާ 01 ފިލްމް ހުސްކުރި ދަޅުގައި 13.2498 ގްރާމް ޓެޓްރާހައިޑްރޯކެނަބިނޯލް އާއި 1.5369 ގްރާމް ކެނަބިނޯލް، 04 ރަބަރު ޕެކެޓް ގައި 0.0471 ގްރާމް ޑައިއެސިޓައިލް މޯފިން/ ހެރޮއިނާއި 0.0489 ގްރާމް 06-އެސިޓައިލްމޯފިނާއި 0.0183 ގްރާމް އެސިޓައިލްކޮޑީން އަދި އެސަރަހައްދުން ފެނުނު 01 ސެލޯފިންކޮޅުގައި 0.0691 ގްރާމް ޓެޓްރާހައިޑްރޯކެނަބިނޯލް އާއި 0.0172 ގްރާމް ކެނަބިނޯލް ހުރިކަން މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު FSD(D)-DR/2011/129 (01 ފެބްރުއަރީ 2011) ގެ ލެބޯޓްރީ ތަޙްލީލް ރިޕޯޓަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމާއި؛

ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/77 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު)ގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި [illegible] އޮންނަކަމާއި، އަދި އެމާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަކަމާއި؛

މި މައްސަލައިގައި ފެނުނު 01 ފިލްމް ހުސްކުރި ދަޅާއި، 04 ރަބަރު ޕެކެޓާއި 01 ސެލޯފިންކޮޅު ތަޙްލީލް ކުރުމުން މި އެއްޗެހިން ފެނުނު ކެނަބިނޯލް އާއި ޓީ.އެޗް.ސީ އަދި [illegible] އެނގެން އޮންނަކަމާއި، [illegible] މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ [illegible] ޓީ.އެޗް.ސީ [illegible] އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އެހެންކަމުން މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު FSD(D)-DR/2011/129 (01 ފެބްރުއަރީ 2011) ގެ ލެބޯޓްރީ ތަޙްލީލް ރިޕޯޓަށް [illegible] އެނގެއެވެ.

(ށ) އެމީހެއްގެ ޙިޔާޒަތުގެ ދަށުގައި ހުއްޓާ ފެންނަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޒިންމާ އެމީހަކު އުފުލަންޖެހޭކަމާއި، ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތީން އެފަދަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތެއް ހުރެއްޖޭ ނަމަ [illegible] ޖަވާބުދާރީވެ، އެތަކެތީގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭނީ އެތަކެތި އެމީހެއްގެ ޙިޔާޒަތުގެ ދަށުގައި ހުއްޓާ ފެނުނު މީހާއަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/07 ޤަޟިއްޔާއާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2009/HC-A/212 ޤަޟިއްޔާއިން އެނގެން އޮންނަކަމާއި؛

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] ޤަޟިއްޔާތަކުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެމީހެއްގެ ޙިޔާޒަތުގެ ދަށުން މަސްތުވާތަކެތި [illegible]، އެތަކެތި އެއީ އެމީހާގެ [illegible] ނުވަތަ [illegible] އެހެން މީހެއްގެ ނުވަތަ [illegible] މީހެއްގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/109 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible]ކަމާއި؛

އެޤަޟިއްޔާތަކުގައި، މަސްތުވާތަކެތި މީހެއްގެ އަތުގައި ހުރުން [illegible] [illegible] [illegible] އޮންނަކަމާއި، [illegible] ހަޤީޤީ ޙިޔާޒަތު (actual possession) އާއި މަޢުނަވީ ޙިޔާޒަތު (constructive possession) ގެ [illegible] ދެބައިކޮށް [illegible]ކަމާއި؛

ހަޤީޤީ ޙިޔާޒަތު (actual possession) ގެ [illegible] [illegible] ސީދާ އަތުގައި ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ސީދާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ކަމާއި؛

މަޢްނަވީ އިޙްތިޔާރު (constructive possession)ގެ ގޮތުގައި މަނާކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާތަކެއްޗަކީ ހިފާގެ ޙަޤީޤީ އިޙްތިޔާރު (actual possession) ގައި ނުހުންނަމަވެސް، އެތަކެތި ހިފާ ހުރިތަނެއްގައި ހުރިކަމަށް ނުވަތަ ހިފާގެ އެއްޗެއް ތެރޭގައި އެތަކެތި ހުރިކަން އެނގިގެން، އެއްޗެއްގެ މައްޗަށް އޭނާގެ ކޮންޓްރޯލް އޮތުންކަމާއި، މިގޮތުގައި މަސްތުވާތަކެތި އޮތުގައި ހުރިކަމަށް ބެލެވޭނީ، އެތަނެއްގައި މަސްތުވާތަކެތި ހުރިކަން އެނގުމުގެ އިތުރުން ތެރޭގައި އެއްޗެއް ހުރިކަން އެނގުމުގެ އިތުރުން، އެއީ މަނާކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާ އެއްޗެއްކަން އެނގިފައިވުން ވެސް ހިމެނޭކަމާއި، މިކަންކަމަކީ އެކަންކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް އެކަމުގައި ވެރިގެންވާ ކަންކަމުން ދަނެގަނެވޭ ކަންކަންކަމާއި، އެއްޗެއްގެ މައްޗަށް ކޮންޓްރޯލް އޮތުކަމަށް ބެލެވޭނީ، އެއްޗެއްގެ ހިފާ ބާރުހުރިވުމާއެކު ނަމަ ނުވަތަ ހިފާގެ ޙަޤީޤީ އިޙްތިޔާރުގެ ދަށުން އެއްޗެއް ގެނެވޭ ގޮތަށް ހުރިނަމަ، ނުވަތަ އެއްޗެއް އާއި ދޭތެރޭ މައްޗަށް ހިފާގެ ކޮންޓްރޯލްއަށް ބޭނުން އޮތުމަކީ ބުނެވެން ނުވާކަމުގެ ކަމެވެ؛

މީގެ އިތުރުން، މަސްތުވާތަކެތި ފެނުނު ތަނެއް އެކަކަށްވުރެ ގިނަބަޔަކު ދެމެހެއްޓި ނަމަ، ނުވަތަ މަސްތުވާތަކެތި ފެނުނު ތަނުގައި އެކަކަށްވުރެ ގިނަބަޔަކު ދިރިއުޅެ ނަމަ، އެފެނުނު ތަކެއްޗާ އެތަނުގައި ހުރި ވެރިޔާގެ އޮތުގައި ހުރިތަކެތިކަމަށް ބެލުމަށްބަލައި، އޭނާއަށް އެތަކެތި ހުރިކަން އެނގިކަމާއި އެތަކެތީގެ މައްޗަށް ކޮންޓްރޯލް އޮތްކަން ބަލައިދެވެން، އޭނާގެ ވަކިވަކިން އެތަކެތި ފެންނަން ހުރިން، ނުވަތަ އޭނާގެ އެއްޗެއްގެ ތެރެއިން ފެނުން، ނުވަތަ ހަމައެކަނި އެކަނިވެރިކަމުގައި ސަލާމަތްކަމާއި ވެސް ގުޅުމެއް ހުރިން ވަކި ދިރިހުރި މާލިއްޔަތުގެ ހުރިހުރި ޖަރީމާއިން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހުކުމް ދިނުމަށް ހަމަޖެހޭ ފިސާބުގައި ބަލަންވާނެ ކަންކަން އުނގެނޭ؛

މި މައްސަލައިގެ ކަރުނަރާއިވާ ގޮތުން ބެލިއިރު، 15 ނޮވެމްބަރ 2010 ގެ 12:30 އަށްހާކަހުން، ލ.ގަން ފޮނަދޫ އިންވެސްޓިގޭޝަން ފުލުހުންގެ މަސްތުވާތަކެތި ބަދަލުކުރަންގެ މައްސަލަ ތިބެގެން ފޮތުން އެސްޓަބްލިޝް ދިރާސާ ޢަބްދުﷲ ޝަރީފާއި، އިތުރު ދެމީހުންނާއެކު މަސްތުވާ ތަކެތިކަމަށް ޝައްކު ކުރެވޭ އެއްޗެއް ބަނދަރުކުރަން ނިކުންނަމުން، ޢަބްދުﷲ ޝަރީފްގެ އަތުން ފޮތުގައި ރޮޅި ހިފައިވާއި، އެތީން އެސްޓަބްލިޝް ބަލައިފާސްކުރި ކުދިކުދި މަސްތުވާތަކެތިކަމަށް ޝައްކު ކުރެވޭ އެއްޗެއް ހުރި 01 ހިތަފު ދެސްކުރި ދަށުއި، 04 ރަބަރު ފުޅިތައް، 01 ސްޓްރޯން ކަށި ފިލައިފައިވަނީ، އަދި ފަހުން

ސިނަން އިތުރު ދެ ފުލުހުން ހައިރާން އަތުއިރުން އުޅުނުހިނދުން ވެސް އެތެރެގައި ބަންދުވުމަށް މަސްތުވާތަކެތި ކަވަން ސަލްހުނުކުރި ތަކެތި ހުއްޓާ ފުރިހަމަވާކަމަށް، މި މަސްއޫލިއްޔަތު މަސްތުވާތަކެތި ފުރިހަމަވަނީ ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެން ދިޔަ ތަންތަނުގެ ބަލާއިރު އާދެ ތިލަކަށް ހަވާލުކުރި ބަރަކާ ފުރިހަމަ ހުރިކަމަކީ ނަހަމަ ތަކެތި ފުރިހަމަވާ ދެކަލުން ފެނުނުކަމަށް ބަލާއިރު، އެހެން ދަލީލާ އިތުރުން ބަރަކާ ދޮނު ދީގެން ދޫކުރަން ހުރި އެތެރެ ހުއްޓި ތަކެތި، ފުރިހަމަވާ ހުރިކަމަށް ހުރުމުގެ ހުކުމް ވާނަވަނިކުއެހެން؛

ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު އަތުންގައި ހުރިކަން ދެ ފުލުހުންނަށް ފެނިފައިވާތީ، ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ އަތުޅާފުން ފުރިހަމަ ދޮނު ދީގެން މަސްތުވާތަކެތި ހިފެހެއްޓި އެހެން ހުރި ހަކަތަ ހުރިކަމަށް ދެކޭ ބަދަލުކުރުވާ ތަކެތި، އަދި ސިޓީން ދިޔަ ފުރިހަމަގެ ހުރިހުރުން ވެސް އަތުލުން ޢަބްދުﷲ ސަޢީދާއި އިތުރު ދެމިހުރި ފެނުނު ދިޔައީ މަސްތުވާތަކެތި ބަންދުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ކަމަށް އެނގިހުރި އަތުގެ ތަކެތީގެ ހަރަކާތުގައި ފުރިހަމަ ތަކެތި ބަރަކާތުކަމަށް ބަންދުފުރިހަމަވެ، އެކަކީ ހުރި މަލަމާ އަދި އެތެރޭގައި ހުރި ތަކެއްޗަކީ އެތެރެން ދިޔަ ފުލުހުންނަން މަންޒިލު ފުރިހަމަ ކަމަކު މައްޗަކަށް ބަންދަން ދިފާޢީ ހުރިހާގެ މައްޗަށް، އެފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤު ބަންދަން ބަލާއިރު، ޢަބްދުﷲ ސަޢީދު އިތުރު ދެމިހުންނަމަށް 15 ނޮވެމްބަރު 2010 ގެ 12:30 ހާކަން ހުއިރު، ސ.ގަން ފޭދޫ އިސްދޫގައި ފަހުން ވަޑައިގަތުމަށްގައި މިހެން ތަންތަން ފުރިހަމަވާ މަސްތުވާތަކެތި ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ އިޤުރާރުގައި ހުރި ތަކެތިކަމަށް ބަލައިގަނެ ކަމުގައި؛

ޖިނާއީ މައްސަލައެއް ސާބިތުކުރަން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައެޅުމުގައި ހަމަޖެހޭ ބަލައިލާއިރު މިންގަނޑަކީ، އެހެން ކަމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތުން މިންވަރެއްގެ ސާބިތުކުރުމަށް ސާބިތުކުރަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަލާލުމުން އެނގެނީ، ޖިނާއީ މައްސަލައެއް ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅާ ދަލީލުތައް ދިރާސާކޮށް މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރު (evaluation) ކުރުމަށްފަހު، ދަލީލުތަކުން ފަނޑިޔާރު ޤަނާޢަތްވާ ގޮތަށް ތުހުމަތު ސާބިތުވާން ޖެހޭނެ ކަމެވެ. އަދި ފަނޑިޔާރު (convince) ވެގެން ކަމެއް ސާބިތުވާނީ، ދަލީލުތަކުން ތުހުމަތު ސާބިތުވާކަމަށް ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގައި ފުރިހަމަ ޤަބޫލުކުރެވޭ "ޝައްކުން ބޭރުން" ސާބިތުވާން ޖެހޭނީ (presumption of innocence) ގެ އުޞޫލު ޤާނޫނީ މަބްދައެއްގެ އަސާސު ހިމާޔަތްކުރުމަށް އެއް ޤާނޫނީ އަސާސެކެވެ.

އެނގެން އޮތްކަމުގައި، ޖިނާއީ ދަޢުވާއެއް ސާބިތުކުރުމަށްވުރެން ކަނޑައަޅައި ކޯޓުން ކުށް ބުރުދު ބާރުތަކުގެ އަބަދުވެސް ޤާނޫނީ ގޮތުން ސަބަބު ދަރަޖައަށް ޒިންމާއުފުލުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/01 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ ފަގަރާ ނުކުތާ ނަންބަރުތަކުގެ 3 އަދި 4 އަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތްކަމުގައި؛

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި ހުށަހެޅުއްވި މިވާ މައްސަލައިގައި، ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ މައްޗަށް ކުރި ޝަރީޢަތުގެ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކި ވިދާޅުވާ ފާހަގަ މަސްތުވާތަކެތީގެ އެއްޗެހި ބެލެވިއްޖެނަމަ، މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ޙައްޤުތަކާ ސަރުކާރުން ދިނުމަށް އިތުރު ބެލުމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/77 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި ގުޅުވައި އެމާއްދާގެ (ހ) ދަށުން ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާ އެއްޗެއް ވިއްކުމުގެ ކުށުގައި ބަންދުކުރެވުނު ކަން އާއި ދިމާވާ ސަބަބުތަކާއި ސާބިތުވާކަމަށް ނުވާކަމަށް މި ކޯޓަށް ފެނެއެވެ. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފު ކުރެވިދާނެކަމަށް ބެލެވެއެވެ.

އެހެންކަމުން، މި ކޯޓަށް ފެނޭ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފު ދާއިރާ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 632/Cr-C/2012 ޤަޟިއްޔާގައި ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާއެއްޗެއް ވިއްކުމުގެ ކުށުގައި ބަންދުކުރުމުގެ ކުރު ސާބިތުވާކަމަށް ނުކުރެވިފައިވާ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޙުކުމް ސާބިތު އަދި ޤާނޫނީ ގޮތުން ބާތިލުކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޙުކުމް ބާތިލުކުރަމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެއްކޮށް ބަލާއިރު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 632/Cr-C/2012 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް މ.ގަން.އުރެދު / ޖަރީލާ، ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުއްވި ނަންބަރުތަކުގެ މައްސަލަ ބަލައިގެން، އެ ޤަޟިއްޔާގައި ޢަބްދުﷲ ސަޢީދުގެ މައްޗަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޙުކުމް ބާތިލު ގޮތަށް ޢަދުލުވެރި ސާބިތު ކުރެވުނު ސަބަބުތަކެއް ނުހުރުމާއި މި

ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބަލާ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.